

Tierps kommun

Rektorn vid Högbergsskolan

Beslut för gymnasieskola och gymnasiesärskola

efter tillsyn i Högbergsskolan
i Tierps kommun

Tillsyn i Högbergsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Tierps kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Högbergsskolan besöktes av Skolinspektionen den 25 februari 2014 och den 26 februari 2014.

Fakta om skolenheten

Högbergsskolan i Tierps kommun erbjuder utbildning på tio nationella program och på introduktionsprogram inom gymnasieskolan samt på tre specialutformade program och individuella program inom gymnasiesärskolan. De nationella program som erbjuds är barn- och fritidsprogrammet, bygg- och anläggningsprogrammet, ekonomiprogrammet, el- och energiprogrammet, fordons- och transportprogrammet, industritekniska programmet, naturvetenskapsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet, teknikprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet. Utbildning bedrivs även inom två gymnasieprogram som håller på att fasas ut till våren 2014, estetiska programmet samt handels- och administrationsprogrammet. Olika introduktionsprogram ges i form av individuellt alternativ, preparandutbildning, programinriktat individuellt val, språkinträdning samt yrkesinträdning. Inom gymnasiesärskolan erbjuds tre specialutformade program samt individuella program med inriktning mot yrkesträning respektive verksamhetsträning.

Totalt studerar 427 elever vid gymnasieskolan och 19 elever vid gymnasiesärskolan. Av eleverna i gymnasieskolan går 213 på yrkesprogram, 144 på högskoleförberedande program och 70 på introduktionsprogram. För gymnasieskolan ansvarar en rektor samt tre biträdande rektorer. Rektorn tillträdde sin tjänst i januari 2013 och den nuvarande ledningsorganisationen har funnits på plats sedan augusti 2013.

Kunskapsresultat

Den nationella statistiken för läsåret 2012/2013 visar att 63 procent av eleverna vid Högbergsskolan hade fullföljt sin utbildning inom fyra år, vilket kan jämföras med motsvarande andel i riket som var 77 procent. Andelen elever som fullföljer sin utbildning inom fyra år har successivt sjunkit de senaste fem åren.

Statistiken visar också att 76 procent av de elever som avslutade gymnasieutbildningen läsåret 2012/ 2013 på Högbergsskolan fick grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier. Motsvarande andel för riket som helhet var 87 procent samma år.

Andelen elever med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier har under den senaste femårsperioden varierat mellan 70 procent (läsåret 2009/2010) och 87 procent (läsåret 2008/2009). Av de kvinnor som slutade gymnasieutbildningen vid Högbergsskolan 2013 fick 85 procent grundläggande behörighet. Motsvarande andel för männen var 70 procent.

Den genomsnittliga betygspoängen för de elever som avslutade sin gymnasieutbildning 2013 var 13,2 vilket är lägre än genomsnittet i riket som var 14,0 poäng. Vid en jämförelse med tidigare år under den senaste femårsperioden har den genomsnittliga betygspoängen varit näst intill oförändrad mellan 13,0 och 13,2. Den genomsnittliga betygspoängen för de kvinnor som avslutade utbildningen 2013 var 14,5. Motsvarande resultat för män samma år var 12,2 poäng. En skillnad mellan kvinnors och mäns resultat på en och två poäng har funnits under de senaste fem åren.

För gymnasiesärskolan saknas en sammanställning av måluppfyllelsen.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att Högbergsskolan inom flera områden uppfyller författningskraven, dock finns brister i verksamheten och flera områden behöver förbättras.

Det pedagogiska ledarskapet behöver stärkas så att rektorn, utifrån god kunskap om det inre arbetet i skolan, verkar för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen. Brister i det pedagogiska ledarskapet hänger samman med de utvecklingsbehov skolan har avseende det systematiska kvalitetsarbetet.

Läsåret 2012/2013 var den genomsnittliga betygspoängen i Högbergsskolan lägre än genomsnittet i riket, och har stått stilla de senaste fem åren. Andelen elever som fullföljer utbildningen inom fyra år har successivt minskat och ligger betydligt lägre än riksgenomsnittet. Under ett antal år har det även varit skillnader mellan kvinnors och mäns kunskapsresultat. Ovanstående förhållanden har dock inte uppmärksamrats och analyserats i skolans kvalitetsarbete. I dokumentationen av gymnasieskolans kvalitetsarbete saknas en analys som tydliggör varför något fungerar bra eller mindre bra i relation till de nationella målen. Framförallt har inte kunskapsresultaten i gymnasieskolan i tillräcklig grad följts upp och analyserats. Rektorn behöver förbättra dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet så att den utgör en tillräcklig grund för beslut om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Rektorn behöver även se till att lärarna i olika ämnen vid gymnasieskolan samverkar kring elevernas olika utbildningar och att dessa planeras utifrån examensmålen.

Elever som Skolinspektionen vid tillsynsbesöket intervjuat i Högbergsskolan i Tierps kommun beskriver skolan som en trygg skola, där eleverna har studiero och en överlag god relation med lärarna såväl i gymnasieskolan som i gymnasiesärskolan. Enligt de intervjuade eleverna bryr sig lärarna om när någon har problem och man kan få hjälp i lärandet om man säger till. Elevernas uppfattningar stämmer överens med Skolinspektionens bedömning av vad som kännetecknar skolan. Skolan bedriver huvudsakligen ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkningar. Skolan behöver dock förbättra sina planer mot kränkande behandling så att resultaten av föregående års åtgärder framgår samt kartlägga det aktuella läget på skolan och beskriva vilka åtgärder som ska vidtas inför kommande år. Skolan behöver också försäkra sig om att signaler om kränkande behandling anmäls till huvudmannen.

Då elever behöver särskilt stöd måste åtgärdsprogrammen förbättras så att elevens behov och skolans insatser alltid framgår, samt tydliggöra hur uppföljning och utvärdering av insatta åtgärder ska genomföras. Vidare måste skolan se till att elevhälsan stärker det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

När det gäller gymnasiesärskolan framkommer inget annat än att den utgör en väl fungerande verksamhet.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Tierps kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 25 juli 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Tierps kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att undervisningen i gymnasieskolan utgår från och omfattar examensmålen.
- Se till att lärarna i gymnasieskolan samverkar med varandra i arbetet med att uppnå målen.

Motivering

För varje nationellt program finns examensmål som innehåller mål för programmet. I förordningen om examensmål för gymnasieskolans nationella program anges de examensmål som ska gälla för respektive nationellt program. Examensmålen ska ligga till grund för planeringen av utbildningen och undervisningen från elevernas första dag på programmet. De ska styra utbildningen och gymnasiearbetets utformning och innehåll.

Enligt läroplanen ska lärare samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Vid intervjuer med elever på de nationella programmen framkommer att få elever känner till att det finns examensmål för de olika gymnasieprogrammen. De intervjuade eleverna uppger att lärarna går igenom kursmålen i början av de olika kurserna. Lärare på de nationella programmen, i både yrkesämnena och gymnasiegemensamma ämnen, uppger att de utgår från kursmålen då de planerar undervisningen samt att de inte har några möten där examensmålen för respektive program lyfts och diskuteras. Rektorn bekräftar bilden av att planeringen och undervisningen utgår från ämnena och kurserna samt att examensmålen inte används i någon större omfattning. Rektorn uppger vidare att det varierar i vilken utsträckning lärarna samverkar, och att samverkan utifrån examensmål inte sker på samtliga program.

Sammantaget visar tillsynen att det finns brister i skolans arbete med att inrikta undervisningen mot examensmålen och när det gäller lärarnas samverkan i detta arbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Tierps kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

Förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program (SKOLFS 2010:14)

Lgy 11 2.1 Kunskaper

Trygghet och studiero

Bedömning

Tierps kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att signaler om kränkande behandling anmäls till huvudmannen.
- Se till att det för varje verksamhet finns en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling långsiktigt och det aktuella året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Motivering

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Vidare ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs påbörjas eller genomföras under det kommande året för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Skolan ska även ha rutiner för hur rektorn respektive huvudmannen får kännedom om när elever anser att de blivit utsatta för kränkande behandling.

I Skolverkets allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) anges att arbetet med planen mot kränkande behandling bör bedrivas så att planen återspeglar förhållanden i varje enskild verksamhet.

Vid intervjuer med olika elevgrupper, olika lärargrupper, elevhälsan och rektorn uppges att skolan är trygg och att det sällan förekommer kränkningar. Vid de tillfällen då kränkningar förekommit används de rutiner som beskrivs i skolans plan mot kränkande behandling benämnd likabehandlingsplan. Planen

gäller för både gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, men de olika verksamheterna synliggörs inte specifikt i de planerade åtgärderna för läsåret.

I planen beskrivs skolans policy, hur kartläggning ska gå till, ansvarsfördelning, rutiner för utredning och dokumentation samt vilka generella åtgärder som gäller i det förebyggande arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Planen innehåller även en handlingsplan som ska användas vid misstanke om kränkande behandling samt en åtgärdsplan vid mobbning. Skolans plan mot kränkande behandling är generellt hållen och det framgår inte vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras det kommande året utifrån en aktuell kartläggning och skolans specifika behov. I planen saknas även en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts. Vid intervjun instämmer rektorn i att dessa delar för närvarande saknas, och uppger att de nu gör ett "omtag" där elevhälsoteamet jobbar med detta ute i enheterna och att kartläggningsarbete nu pågår. Vid intervjun med rektorn framkommer även att skolan saknar rutiner för att säkerställa att alla signaler om kränkande behandling rapporteras vidare till huvudmannen, vilket medför att rektorn inte anmäler signaler om kränkningar till huvudmannen.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i Högbergskolans plan mot kränkande behandling. Vidare framkommer i utredningen att rektorn inte anmäler signaler om kränkningar till huvudmannen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Tierps kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

6 kap. 6,8 och 10 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Tierps kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att åtgärdsprogram beslutas och utarbetas i de fall särskilt stöd ges.
- Se till att det av åtgärdsprogrammen framgår hur beslutade åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Motivering

I skollagen anges att särskilt stöd ska ges i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till. I skollagen anges att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska det

anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Vid utredning ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Visar utredningen att eleven är i behov av särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas där det framgår vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Beslut om åtgärdsprogram ska fattas av rektor och är överklagningsbara.

Enligt elevhälsan ges särskilt stöd till alla elever som behöver det. Lärare uppger att skolan har resurser för särskilt stöd och att ingen elev nekats detta. Även elever uppger att de som behöver särskilt stöd får det. Eleverna ger också flera exempel på hur de själva eller någon de känner fått särskilt stöd av skolans specialpedagoger, exempelvis i matematik och engelska. Vid intervjuerna med rektorn och elevhälsan framkommer dock att åtgärdsprogram inte alltid utarbetas på yrkesprogrammen, trots att särskilt stöd sätts in. Enligt rektorn utarbetas inte heller alltid åtgärdsprogram på högskoleförberedande program trots att särskilt stöd ges. Både rektorn och elevhälsan uppger att det pågår ett utvecklingsarbete där de biträdande rektorerna ska tydliggöra rutinerna kring särskilt stöd samt att det redan blivit bättre eftersom det skrivs fler åtgärdsprogram än tidigare. I samband med faktagranskningen uppger rektorn att det i och med de nya rutinerna har utarbetats åtgärdsprogram på samtliga program. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av saknar dock beskrivningar av hur de beslutade åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister vad avser skolans arbete med åtgärdsprogram. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Tierps kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Tierps kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn har god kunskap om det inre arbetet i skolan och verkar för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen.
- Se till att rektorn ansvarar för att det finns ett systematiskt kvalitetsarbete för gymnasieskolan som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Pedagogiskt ledarskap

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Enligt läroplanen ska rektorn ansvara för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Vid intervjun uppger rektorn att fokus under hösten 2013 varit att klargöra ledningens organisation och ansvarsfördelning, för att tydliggöra för personalen vem i skolledningen de kan vända sig till i olika frågor. Rektorn uppger vidare att på grund av omorganisationer såväl innan som under hennes tjänstgöringstid som rektor har skolledningen inte hunnit arbeta med skolans "riktiga pedagogiska frågor än". Som exempel på sådant det har varit svårt att utveckla uppger rektorn ämneslagens arbete i gymnasieskolan, där rektorn menar att de borde fokusera mer på didaktiska och pedagogiska diskussioner, än på planeringsfrågor.

Rektorn uppger vid intervjun att måluppfyllelsen måste bli bättre. Enligt rektorn behöver lärarna och arbetslagen prata om vad som kan bli bättre i klassrummen. Skolledningen har också påbörjat ett arbete med avsikt att styra diskussionerna mer mot systematiskt kvalitetsarbete. Enligt rektorn behöver skolledningen också bli bättre på att analysera och bli tydligare med vad som gick bra eller mindre bra. Vid tillsynstillfället uppger rektorn att de inte vet hur de ska få upp måluppfyllelsen.

Lärarna uppger i intervjuer att de inte vet vad som behöver göras för att få upp studieresultaten på de nationella programmen. Skolinspektionen noterar att de intervjuade lärarnas analyser när det gäller de låga resultaten begränsar sig till vissa konstateranden om kommunens låga bildningstradition, att andelen elever med svaga förkunskaper har ökat de senaste åren samt att de "bästa eleverna" börjar gymnasiet i andra kommuner. Förklaringen till att skolan under flera år och fortfarande uppvisar stora skillnader i studieresultat mellan flickor och pojkar, uppges vara att skolan har flera yrkesprogram med stor andel pojkar. Det ges således flera förklaringar som ligger utanför det skolan kan påverka, och få eller inga förslag ges på hur skolan skulle kunna förbättra sitt arbete för att höja måluppfyllelsen. Enligt lärarna driver rektorn inget utvecklingsarbete med anledning av de konstaterade bristerna i gymnasieskolans kunskapsresultat och elevernas genomströmning.

Rektorn förklarar också att kommunens beslut om att ha en och samma rektor för gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning, där även särskild utbildning för vuxna samt utbildning i svenska för invandrare ingår har inneburit att hon inte kan synas lika mycket i gymnasieskolan. Detta bekräftas i intervjuer med skolans lärare, där det också framkommer delade meningar om

rektorns pedagogiska ledarskap. I samband med faktagranskningen beskriver rektorn det arbete som initierats när det gäller att analysera och jämföra studieresultaten.

Skolinspektionens samlade bedömning är att rektorn inte i tillräcklig utsträckning följer upp och utvärderar och skaffar sig insikt om det inre arbetet i skolan, för att kunna leda och samordna det pedagogiska arbetet med inriktning mot att uppfylla de nationella målen för utbildningen.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Om det vid uppföljning av verksamheten kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen, enligt skollagen, se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Det förutsätter att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Rektorn vid Högbergsskolan arbetar enligt egna uppgifter och för närvarande med att etablera en plattform för den nya skolledningen, att komma i fas och framöver inrikta arbetet mer mot pedagogisk utveckling med sikte på att förbättra resultaten och måluppfyllelsen. Skolinspektionen har i samband med tillsynen kunnat konstatera att det systematiska kvalitetsarbetet inte i tillräcklig utsträckning inriktas mot att de nationella målen uppfylls. Exempelvis har det framkommit att andelen elever som fullföljer utbildningen inom fyra år är betydligt lägre än genomsnittet i riket och att kvinnors och mäns kunskapsresultat i stor omfattning skiljer sig åt, och har gjort så under flera år. Skolinspektionen bedömer att gymnasieskolans kvalitetsarbete är bristande i den del det

avser analys av dessa förhållanden. Vid intervjuer med rektorn och lärare framkommer också att det saknas en gemensam bild av anledningen till de låga resultaten och att det därmed saknas underlag för prioriteringar av vilka åtgärder som behöver sättas in. Den dokumentation av skolans systematiska kvalitetsarbete som överlämnats till Skolinspektionen i samband med tillsynen bygger till stor del på olika program- eller ämnesarbetslags respektive bedömningar av läget, och har bara delvis en koppling till de nationella målen. Till de flesta av dessa lägesbeskrivningar, förutom från ämneslagen för naturkunskap och matematik samt el- och energiprogrammet, saknas analys och de kan därför inte användas som grund för prioriteringar och beslut om utvecklingsinsatser. På övergripande skolnivå saknas till stor del en redovisning av det systematiska kvalitetsarbetet.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att skolans kvalitetsarbete måste systematiseras och dokumenteras. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 9 §, 4 kap. 4-7 §§ skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar, Lpf 94, 2.6 Rektorns ansvar/Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2.6 Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Tierps kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Se till att tydliggöra att kostnader i samband med skolresor ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg.
- Se till att elevhälsan jobbar hälsofrämjande och förebyggande.

Motivering

Avgifter

Rätten till en likvärdig utbildning av hög kvalitet får aldrig vara beroende av en enskild persons ekonomiska förutsättningar. Utgångspunkten i skollagen är därför att utbildningen i gymnasieskolan ska vara avgiftsfri. Det får dock förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. Med obetydlig kostnad menas enligt förarbetet till skollagen främst kostnader för en färdbiljett med allmänna kommunikationsmedel, en mindre entréavgift till ett museum eller liknande. Enligt förarbetet måste utgångspunkten vara att finansieringen av skolresor ska ske genom kommunala medel eller att elever helt frivilligt samlar in pengar till kostnaden om resan innebär mer än en obe-

tydlig kostnad. Det är inte förbjudet att låta kostnader för skolresor, utflykter eller liknande aktiviteter ersättas av vårdnadshavare på frivillig väg. Sådana aktiviteter ska vara öppna för alla elever, oavsett om en elevs vårdnadshavare väljer att bidra eller inte. Enligt förarbetet är det med hänsyn härtill inte godtagbart att skolan erbjuder en kostnadsfri alternativ verksamhet för de elever vars vårdnadshavare inte vill betala dessa aktiviteter (prop. 2009/10:165 s. 374-375).

Som en del i Högbergsskolans demokrati- och värdegrundsarbete genomförs årligen och under två skoldagar resor till Polen, där bland annat studiebesök vid före detta koncentrationsläger görs. Resorna förbereds och följs upp både inom ramen för skolarbetet samt genom seminarier utanför den ordinarie undervisningen. Enligt eleverna kan kostnaden för en sådan resa vara 1000 kr. Lärare uppger vid intervjun att kostnaden för samma resa är ca 1500 kr, men att resan är frivillig. Enligt lärarna får en elev som inte betalar, inte åka med på resan. I samband med faktagranskningen uppger rektorn att hon aldrig stoppat någon från att åka med på resan. Frivilligheten att betala avgift för resan är dock inte klar för elever och lärare.

Elevhälsan

Enligt skollagen ska det finnas en elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot målen ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Den samlade elevhälsan på skolan består av skolsköterska, kurator och lärare med specialpedagogisk kompetens. Skolläkare anlitas genom avtal. Vid intervjun med elevhälsan framkommer att tillgång till psykolog inte finns genom skolans försorg, istället hänvisas elever i sådana fall till barn- och ungdomspsykiologmottagning. Rektorn uppger att det finns psykolog i kommunen, och att tjänster köps in vid behov. Förutom hälsosamtalen, där skolsköterskan pratar med eleverna om kost, sömn, motion, droger och trivsel, deltar inte skolsköterskan i något förebyggande och hälsofrämjande arbete på skolan. Enligt elevhälsan har skolan tidigare haft "skolans hälsodag", men senaste året har det "inte blivit av". Inte heller kuratorn deltar i något förebyggande och hälsofrämjande arbete på skolan, utan beskriver arbetsinsatserna som huvudsakligen kopplade till elever som behöver stöd eller hjälp på olika sätt. Studie- och yrkesvägledaren deltar i vissa klasser i diskussioner om elevers framtida yrken och studieval. Specialpedagogen ger exempel på deltagande i undervisning med barn- och fritidsprogrammet där olika diagnoser diskuterats samt där

HBQT-frågor tagits upp. Vid intervjun med en lärargrupp framkommer att det finns behov av mer hälsofrämjande och förebyggande arbete, till exempel när det gäller frågor som rör rökning, droger, alkohol och spelberoende. Vid intervju med en annan lärargrupp uppges att både skolsköterska och kurator deltar "mycket" i deras arbete med eleverna. Enligt rektorn behöver det hälsofrämjande och förebyggande arbetet stärkas, bland annat därför har elevhälsan fått uppdraget med likabehandlingsarbetet.

Av utredningen framkommer att skolan inte ser till att skolresan är öppen för alla elever, oavsett om en elevs vårdnadshavare väljer att bidra eller inte.

Av utredningen framkommer vidare att skolan inte ser till att det för eleverna finns en samlad elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser, som arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande enligt författningarnas krav. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa denna brist.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

15 kap. 17-18 §§ och 18 kap. 17-18 §§ skollagen för utbildning i gymnasiesärskolan påbörjas efter den 30 juni 2013, 18 kap 12-13 §§ skollagen för utbildning i gymnasiesärskolan påbörjad före den 1 juli 2013

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Partow Khademi
Utredare

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.